

Stručni rad

SUDJELOVANJE U PROJEKTU ODRŽIVE MOBILNOSTI

Nataša Kuselj, prof.

Osnovna škola Mokronog, Slovenija

Sažetak

O važnosti održivog načina dolaska u školu nekoliko smo puta razgovarali s učenicima 8.a razreda tijekom sata, pa smo se rado uključili u nacionalni projekt Održiva mobilnost. Puno učenika su vozači i svakodnevno dolaze u školu na održiv način. Sa mnogo učenika koje roditelji voze u školu autom, dogovorili smo se, da će u školu što češće dolaziti pješice, skuterom ili biciklom, naravno u slučaju lijepog vremena. Kako bismo ih još više motivirali za to, dogovorili smo se da će se međusobno dogovoriti i krenuti u školu u paru ili više. Kada to uzmu u obzir i dođu u školu na održiv način, onda se označavaju u tablici i za 10 takvih dolazaka dobivaju manju nagradu. Također smo se dogovorili, da učenici u njihovoj općini obiđu 5 mjesta ili sela na održiv način (pješke, biciklom, skuterom ili rolerima) i promatraju problematične dijelove i istovremeno opasne dionice na putu. Učenici su snimili ovu fotografiju i predali je online učionici 8. razreda, a ja sam je onda sakupila i prosljedila koordinatoru projekta u školi.

Ključne riječi: održiva mobilnost, nastava u učionici, dolasci u školu na održiv način, istraživanje razvoja održivog prometa

1. Uvod

Projekt održive mobilnosti i igra „Idemo pješice s kokoškom Rozi!“ razvijaju se s ciljem promocije i promicanja održive mobilnosti među slovenskim osnovnoškolcima, djecom, njihovim roditeljima, učiteljima i odgajateljima. Svrha aktivnosti je potaknuti osnovnoškolce, djecu, kao i njihove roditelje, učitelje i odgajatelje na odlazak u školu ili vrtić i poslijepodnevne aktivnosti na održiv način [1].

Učenicima 8. razreda podijelila sam brošure ili bilježnicu „Idemo pješice s kokoškom Rozi!“. Zajedno smo to riješili, a onda sam to predala koordinatorici u školi. Igrali smo društvene igre nekoliko puta tijekom nastave ili tijekom odmora.

Tijekom tjedna mobilnosti popunjavali smo tablicu, koliko je učenika došlo u školu na održiv način, a ujedno smo na posebnoj tablici bilježili koliko je učenika došlo kojim prijevoznim sredstvom (pješakom, biciklom, automobilom, skuterom, rolerima). U tablicu smo zabilježili i kakvo je vrijeme bilo tog dana. U razredu smo identificirali 2 učenika koji su redovito ispunjavali ovu tablicu na dnevnoj bazi. Otkrili smo da kada je vrijeme bilo sunčano ili lijepo, više učenika dolazi u školu na održiv način nego kada je, na primjer, bilo kišno ili bilo koje drugo loše vrijeme. Učenici su također poticali jedni druge, da se što više dolazi u školu na održiv način. Na neki su način sa zanimanjem pratili rezultate ostalih razreda, jer su na ulaznim vratima pojedine učionice bili izvješeni plakati. Ovo natjecanje je bilo u pozitivnom smislu i samo je dodatno potaknulo učenike, da budu motiviraniji za ovaj zadatak.

Kako bismo pomogli koordinatoru u pripremi preporuka općini za uređenje školskog okruga prema načelima održive mobilnosti, dogovorili smo da će učenici fotografirati opasne dijelove cesta, pločnika, oštećenja na cestama, a zatim fotografije staviti u online učionicu, a ja ću ih proslijediti našem koordinatoru s točnim opisom mjesta. I tako smo onda zapravo i učinili. Učenici su se držali dogovora i slikali opasne dijelove unutar naše županije. Pokazali su se kao vrlo savjesni i odgovorni mladi ljudi koji brinu o sigurnosti svih sudionika u prometu. Ova metoda prikupljanja informacija pokazao se vrlo učinkovitim, jer su učenici pronašli mnogo takvih opasnih točaka ili mjesta.

2. Kako je projekt prošao?

U prvoj aktivnosti učenici su stvorili i razmišljali o održivoj mobilnosti dva nastavna sata. Jedna grupa je na internetu pretraživala zanimljive informacije o različitim načinima održivog putovanja (npr. najduža željeznica na svijetu, najviša željeznica, prvi vlak u povijesti, razvoj bicikala i skutera, uvođenje autobusnog prijevoza...), drugi učenici tražili su rime i pisali pjesme ili zagonetke na tu temu, a treća skupina učenika izradila je slovensko-njemačko-engleski rječnik o prijevoznim sredstvima.

Učenici su u svom radu i stvaranju mogli koristiti telefone ili tablete, i tako u proces uključivali upotrebe ICT tehnologije. Svaka skupina imala je jedan školski sat za prikupljanje podataka, a sljedeći školski sat morao je biti ta rad izliven na papir, također zatim predstavljen njihovim kolegama i učiteljima. Gotov proizvod obješen je u višenamjenskom prostoru škole, gdje su ga mogli vidjeti svi učenici naše škole.

Namjera nam je bila i obrazovna, jer su i drugi učenici i nastavnici mogli pročitati zanimljivosti i činjenice o održivoj mobilnosti.

Slika 1: Grupni rad na satu razrednika

Za drugu aktivnost zamislila sam, da će se učenici što više kretati na održiv način čak i u slobodno vrijeme, pa smo se dogovorili da će ići sami popodne ili tijekom vikenda, s članovima svojih obitelji, kolegama ili prijateljima i posjetiti najmanje 5 različitih mjesta ili sela. Nažalost, zbog restriktivnih mjera u slučaju epidemije bili ograničeni unutar svoje općine. Neki su učenici odlučili pozvati drugog kolegu u šetnju ili šetnju, neki su otišli na nedjeljno putovanje sa svojom obitelji, a neki su otišli sami. Svi su se fotografirali između i odali barem dvije ili tri fotografije mjesta koja su posjetili. Morali su se fotografirati pored oznake mjesta ili sela, a morali su biti oprezni na opasne dionice ili moguća oštećenja na cesti koja bi mogla utjecati na sigurnost prometa. Učenici su se pokazali kao vrlo dobri promatrači i pronašli su zaista jako puno takvih opasnih točaka unutar naše općine. Zatim sam ove fotografije prosljedila našem školskom koordinatorsu.

Slika 2: Posjet mjesta na održiv način

2. 1. Evaluacija provedenih aktivnosti

U provedbi aktivnosti nismo nailazili na bilo koje probleme jer su učenici rado sudjelovali u tim aktivnostima. Vjerujem da su postavljeni zadaci vrlo dobro osmišljeni i da su ostvarili svoju svrhu i cilj. Svi učenici su rado sudjelovali u projektu. Iako su neke učenike na početku školske godine u školu uglavnom dovodili roditelji ili bake i djedovi, nakon ovih aktivnosti u školi, odlučili su da će po lijepom vremenu prošetati ili doći u školu biciklom ili skuterom. Neki učenici su drugima bili dobri i pozitivni uzori, pa se tim učenicima kasnije pridružilo još nekoliko učenika i tako na kraju školske godine imamo vrlo mali udio učenika koji ne dolaze u školu na održiv način (velika većina učenika u školu dolazi školskim autobusom ili kombijem, a ostali učenici koji su bliže školi kod kuće dolaze u školu najviše pješice ili biciklom). Čini mi se da je to najveći i najvažniji cilj kojemu smo težili sudjelovanjem u ovom projektu.

Tijek informacija i radnih uputa bio je vrlo gladak i ažuran. Sve upute bile su vrlo jasne, precizne i razumljive. Oni koji su osmislili ovaj projekt doista su ga riješili na smišljen i promišljen način, jer nije bilo nedostataka u uputama za rad. Koordinator u školi nas je izvještavala o svim aktivnostima i marljivo pratila naš rad. Ako nam je potrebna pomoć ili stručni savjet u vezi s ovim projektom (npr. Izvođenje zadataka, popunjavanje tablica i bilježnica s učenicima...), uvijek smo mu se mogli obratiti. Roditelji su bili informirani o ovom projektu i bili su vrlo pozitivni o uključivanju njihove djece u takav projekt. I sami su poticali učenike ili njihovu djecu da što češće idu u školu na održiv način. Unatoč obrazovanju na daljinu, uspjeli smo provesti sve aktivnosti u školi. Iako je školska godina u mnogočemu bila drugačija zbog epidemije i obrazovanja na daljinu, po mom mišljenju projekt je pozitivno utjecao i na učenike i na stručnjake i na roditelje, jer nas je učinio još povezanim i usmjerenim prema zajedničkom cilju – da budemo što mobilniji, s obzirom na okolnosti.

Kratkoročni rezultati ovih aktivnosti bili su vidljivi odmah, dnevno ili tjedno, kada smo zajedno s učenicima ispunjavali tablicu i bilježili koliko je učenika tog dana na održiv način došlo u školu. U našem razredu učenici su u školu dolazili školskim kombijem ili autobusom, biciklom ili pješice. Samo je jedan učenik došao u školu autom. Drugi kratkoročni rezultat pokazao se u aktivnosti kada su učenici morali na održiv način obići pet mjesta unutar svoje općine. Svi učenici (16) su ispunili zadatak i potkrijepili ga fotografijama snimljenim na svakoj lokaciji, a zatim su fotografije prenijeli u online učionicu. No, dugoročni rezultati bit će vidljivi za nekoliko godina, kada će ti isti učenici odlučiti kako će putovati u životu – hoće li nastojati biti što održiviji i uglavnom koristiti javni prijevoz i aktivno se kretati ili zaboravit na to i umjesto toga voziti automobile.

3. Zaključak

Kao promotor projekta i učitelj, uvjeren sam da su učenici vrlo dobri u postavljanju dobrog primjera i pozitivnih poticaja. Ako motiviramo i ohrabrimo učenike na pravi način koji im je blizak, tada će biti poznati i učinci toga. Kada smo razgovarali sa studentima o ciljevima i namjerama ovog projekta, oni su u početku bili manje sigurni u naše mišljenje da ćemo zaista moći postići tako dobar rezultat. Međutim, kada smo zajedno ušli u to i vidjeli da će to biti korisno i za njihovo zdravlje i dobrobit, bili su sretni i oduševljeni projektom. Zanimalo ih je i hoće li se ovaj projekt nastaviti i u sljedećoj školskoj godini, budući da bi željeli ponovno sudjelovati u njemu. I u budućnosti i sljedećim školskim godinama nastavak ovog projekta bio bi vrlo razuman i dobrodošao, jer malim koracima možemo postići mnogo. Ono što ćemo dati i komunicirati učenicima u njihovi mladosti bit će dobro za njihov budući život. Svjesni su toga i učitelji i roditelji, jer se vrlo brzim tempom našeg života taj segment našeg društva često ignorira i zanemaruje. Kretanje i putovanja na održiv način bit će još važnija u nadolazećim godinama i desetljećima, ponajviše zbog ekoloških promjena koje već sad vidimo.

4. Literatura

[1] Projekt održive mobilnosti. URL: <https://www.sptm.si/praksa/projekti/2021/04/trajnostna-mobilnost-v-vrtcih-osnovnih-solah> (12. 2. 2022.)